

**MOKSLO, INOVACIJŲ IR TECHNOLOGIJŲ AGENTŪROS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL MOKSLO, INOVACIJŲ IR TECHNOLOGIJŲ AGENTŪROS VIDAUS KONTROLĖS
SISTEMOS FORMAVIMO POLITIKOS PATVIRTINIMO**

2020m. liepos 28 d. Nr. 2V-283
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2.1 pap.

Tvirtinu Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros vidaus kontrolės sistemos formavimo politiką (pridedama).

L. e. p. direktorius

Gintas Kimtys

Parengė

Artūras Vaznys

2020-07-28

Vytautas Lenkauskas
2020-07-28

Finansų ir ūkio
skyriaus vedėja
Vaida Ražanauskė
2020-09-18

MOKSLO, INOVACIJŲ IR TECHNOLOGIJŲ AGENTŪROS VIDAUS KONTROLĖS SISTEMOS FORMAVIMO POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros vidaus kontrolės sistemos formavimo politika (toliau – Politika) nustato pagrindinius Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (toliau – MITA) ir jos vidaus kontrolės sistemos elementus, jų sukūrimo (diegimo), veikimo bei tobulinimo veiksmus.
2. Politikoje pateikiamas kiekvieno vidaus kontrolės elementų apibūdinimas, pagrindiniai aspektai bei taikytinos įgyvendinimo priemonės.

II SKYRIUS PAGRINDINIAI VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR PRINCIPAI

3. Vidaus kontrolė yra kompleksinis ir nenutrūkstamas procesas, kurį, siekiant MITA strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų, įgyvendina MITA vadovybė, struktūriniai padaliniai bei valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau bendrai – darbuotojai).
4. Vidaus kontrolės sistema MITA kuriama ir palaikoma, atsižvelgiant į veiklos ypatumus, teisės aktus bei kitus dokumentus, reglamentuojančius jos veiklą.
5. Vidaus kontrolės tikslai:
 - 5.1. MITA veikla atitiktų galiojančius teisės aktus, strateginius dokumentus bei vidaus politiką;
 - 5.2. turtas, informacija bei kiti išteklių būdų saugomi nuo praradimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, sukčiavimo ir kitų neteisėtų veiksmų;
 - 5.3. MITA veikla būtų įgyvendinama laikantis patikimo finansų valdymo principo, t. y. skaidriai, ekonomiškai ir rezultatyviai, numatant efektyvias priemones galimiems nuostoliams išvengti ar sumažinti ir finansinės operacijos būtų atliekamos ir įtraukiamos į apskaitą pagal teisingumo, apskaitos išsamumo, savalaikiškumo ir teisėtumo principus;
 - 5.4. informacija apie MITA veiklą, naudojama tiek MITA viduje, tiek priežiūros, informavimo tikslais ar kitų trečiųjų asmenų, būtų teikiama laiku, ji būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga;
 - 5.5. darbuotojai turėtų galimybę, vykdydami savo pareigas, nustatyti, įvertinti, stebėti ir kontroliuoti rizikas, su kuriomis savo veikloje susiduria MITA.
6. MITA vidaus kontrolė organizuojama vadovaujantis šiais principais:
 - 6.1. Tinkamumo – vidaus kontrolė pirmiausia turi būti įgyvendinama tose MITA veiklos srityse, kuriose susiduriama su didžiausia rizika;
 - 6.2. Efektyvumo – siekiama vidaus kontrolės procesus ir priemones nustatyti taip, kad vidaus kontrolės įgyvendinimo sąnaudos neviršytų atliekamų vidaus kontrolės veiksmų gaunamos naudos;
 - 6.3. Rezultatyvumo – turi būti pasiekti vidaus kontrolės tikslai;
 - 6.4. Optimalumo – vidaus kontrolė turi būti proporcinga rizikai ir neperteklinė;

6.5. Dinamiškumo – vidaus kontrolė turi būti tobulinama, atsižvelgiant į besikeičiančias MITA veiklos sąlygas;

6.6. Nenutrūkstamo funkcionavimo – vidaus kontrolė turi būti įgyvendinama nuolat.

7. Vidaus kontrolės tikslams pasiekti nustatomos ir vykdomos procedūros atitinkančios vidaus kontrolės įgyvendinimo principus.

8. MITA kurdama bei plėtodama veiksmingą vidaus kontrolės sistemą, turi atsižvelgti į atliekamų funkcijų pobūdį, įvairovę, mastą, rizikas, kontrolės būtinumo pagrindimą, informacinių technologijų lygį ir naudojimo mastą.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

9. Siekiant įgyvendinti vidaus kontrolės tikslus pagal nustatytus principus, vidaus kontrolė skirstoma į šiuos tarpusavyje susijusius elementus:

9.1. kontrolės aplinka;

9.2. rizikos valdymas ir kontrolės veikla;

9.3. informacija ir komunikacija;

9.4. stebėseną.

IV SKYRIUS KONTROLĖS APLINKA

10. Kontrolės aplinka – tai aplinka, kurioje vykdoma MITA veikla ir darbuotojai įgyvendina savo pareigas ir kurioje funkcionuoja vidaus kontrolės sistema. Kontrolės aplinka apima MITA organizacinę struktūrą, valdymą, personalo valdymo politiką, vadovų, darbuotojų profesinio elgesio principus ir taisykles, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės įgyvendinimui ir kokybei.

11. Pagrindinės MITA veiklos yra įtvirtintos Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatyme, MITA nuostatuose bei reglamentuojamos kitais teisės aktais.

12. MITA organizacinė struktūra turi užtikrinti vertikalius ir horizontalius ryšius (įskaitant, bet neapsiribojant informavimą, komunikaciją ir atskaitomybę), o valdymas organizuojamas taip, kad būtų optimizuotas MITA funkcijų įgyvendinimas, išlaikant tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp MITA skyrių, efektyviai naudojami turimi resursai.

13. MITA veiklos kontrolę, kaip tai numatyta MITA nuostatuose, užtikrina šie priežiūros organai – koordinavimo taryba ir vienasmenis valdymo organas – direktorius.

14. MITA skyrių veiklą organizuoja skyrių vedėjai ir MITA direktorius. Atskiri funkcijų, kontrolės pavedimai yra nustatomi MITA direktoriaus įsakymų pagrindu.

15. Žmogiškųjų išteklių valdymo procesai (darbuotojų atranka, priėmimas į darbą, atleidimas, mokymai, veiklos vertinimas, skatinimas) turi būti skaidrūs ir atitikti teisės aktų reikalavimus.

16. Darbuotojų kompetencija, pareiginės funkcijos ir atsakomybė apibrėžiamos pareigybių aprašymuose, darbo sutartyse, darbuotojo pasirašomuose įsipareigojimuose bei kituose vidiniuose teisės aktuose.

17. MITA turi būti siekiama efektyvaus darbo organizavimo, darbo kokybės, vidinės tvarkos, racionalaus turto bei darbuotojų darbo laiko panaudojimo.

18. MITA turi būti taikomos tinkamos prevencinės priemonės, skirtos darbuotojų darbingumui, sveikatai ir gyvybei darbe išsaugoti.

19. MITA darbuotojai, viešųjų pirkimų komisijos nariai, pirkimų organizatoriai savo privačius ir viešuosius interesus deklaruoja Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai (toliau – VTEK) Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo ir MITA direktoriaus įsakymu patvirtinto Viešųjų ir privačių interesų derinimo MITA veikloje tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

20. Visose MITA veiklos srityse turi būti vykdoma nuolatinė ir kryptinga korupcijos prevencijos politika, užtikrinanti skaidrią ir efektyvią darbuotojų veiklą. Jokios korupcijos apraiškos MITA netoleruojamos.

21. MITA įdiegtos ir palaikomos informacinių technologijų sistemos turi būti patikimos, turi būti užtikrinama saugi ir nenutrūkstama šių sistemų, ypač susijusių su duomenų, informacijos kaupimu, apdorojimu, naudojimu ir saugojimu, veikla, parengti veiklos tęstinumo planai.

22. MITA veiklos aplinka turi skatinti kiekvieną darbuotoją laikytis nustatytų taisyklių, pabrėžiant vidaus kontrolės svarbą bei kiekvieno darbuotojo svarbą ir vietą vidaus kontrolės procese.

V SKYRIUS RIZIKOS VALDYMAS IR KONTROLĖS VEIKLA

23. Rizikos valdymas – tai sisteminis procesas, kurio metu identifikuojami, analizuojami ir įvertinami veiksniai, galintys turėti neigiamos įtakos veiklai, priimami ir įgyvendinami sprendimai dėl neigiamos įtakos sumažinimo iki priimtino lygio, vykdoma rizikos veiksmų priežiūra.

24. Kontrolės veikla – tai MITA veikla, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksmų poveikį ir kuri apima įgaliojimų, leidimų, teisių atlikti operacijas suteikimą, nustatytų limitų laikymosi ir nukrypimų nuo jų fiksavimą bei vadovybės informavimą, funkcijų atskyrimą, prieigos prie turto ir dokumentų kontrolę, veiklos ir rezultatų peržiūrą, veiklos priežiūrą ir kitų vadovybės nustatytų reikalavimų laikymąsi.

25. Nuoseklus rizikų valdymas ir vidaus kontrolė užtikrinama įgyvendinant Politikos VI-VII skyriuose įvardinamomis priemonėmis.

26. Rizikos valdymo ir vidaus kontrolės procesai apima visas MITA veiklos sritis ir padeda nustatyti bei valdyti tikėtinus rizikos veiksmus, kurie gali neigiamai paveikti MITA veiklą, taip pat suteikti pakankamą užtikrinimą, kad tiek ilgalaikiai, tiek ir trumpalaikiai veiklos tikslai bus pasiekti, o teisės aktais pavestos vykdyti funkcijos bei kiti sutartiniai įsipareigojimai bus tinkamai įgyvendinti.

27. Siekiant užtikrinti vidaus kontrolės pagrindinius tikslus, išskirtina finansų kontrolė, kuri patvirtina, kad padarytos ūkinės ar finansinės operacijos būtų galiojančios ir atliktos, turint tinkamą teisinį pagrindą, operatyviai užregistruotos, būtų teisinga jų vertė, būtų teisingai suklasifikuotos ir savalaikiai užrašomos, finansinėse ataskaitose pateikiamos, vadovaujantis taikomais apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.

28. Finansų kontrolę užtikrina MITA direktoriaus įsakymu patvirtintos Finansų kontrolės taisyklės.

VI SKYRIUS INFORMACIJA IR KOMUNIKACIJA

29. Su vidaus kontrole susijusios informacijos kokybė ir efektyvi komunikacija turi svarbią įtaką MITA veiklai vykdyti ir valdyti, nes vadovybei sprendimams priimti turi būti laiku pranešama aktuali, išsami, patikima ir teisinga informacija apie vidaus ir išorės įvykius, vykstančius procesus, ūkines operacijas. Tinkama informacija ir komunikacija užtikrina tolygų kitų vidaus kontrolės elementų funkcionavimą.

30. Su vidaus kontrole susijusi informacija teikiama ir komunikacija vykdoma: teikiant informaciją tretiesiems asmenims (kitiems subjektams, piliečiams, institucijoms), t. y. vykdant išorinę komunikaciją ir keičiantis informacija MITA viduje – vykdant vidinę komunikaciją.

31. Išorinė komunikacija vykdoma formuojant visuomenės nuomonę, keičiantis informacija, atsakant į interesantų ir klientų laiškus (prašymus, skundus, pretenzijas ir kt.), viešinant paslaugas ir kt. MITA išorinė komunikacija vykdoma raštu (ataskaitos, raštai, informaciniai pranešimai ir pan.) ir žodžiu (MITA darbuotojams dalyvaujant pristatymuose, renginiuose ir pan.)

bei naudojamos visos masinės komunikacijos priemonės (spauda, radijas, televizija, MITA interneto svetainė, socialiniai tinklai ir kt.).

32. Vidinė komunikacija siekiama, kad vadovybė galėtų perduoti darbuotojams, o darbuotojai gauti visą jiems reikalingą vidinę ir išorinę informaciją tinkamai ir laiku bei būtų užtikrintas grįžtamasis ryšys.

33. Tinkamos vidinės komunikacijos elementas yra pastovus darbuotojų informavimas apie esminius per tam tikrą periodą įvykusius įvykius, kuris gali būti atliekamas tiek žodžiu (susirinkimai), tiek raštu (ataskaitos, informacinės žinutės ir pranešimai), taip pat įdiegta dokumentų valdymo sistema.

34. Informacijos sklaidai, fiksavimui, apdorojimui ir saugojimui užtikrinti MITA naudojama vidinis (intraneto) tinklapis, elektroninė dokumentų informacinė sistema, bendri vidiniai elektroniniai dokumentų katalogai.

35. Vidinės informacijos sklaidos elektroninėmis priemonėmis kontrolės užtikrinimas apima bendrąją kontrolę (kompiuterinių sistemų priežiūra, siekiant užtikrinti tinkamą ir nenutrūkstamą jų darbą, informacijos išsaugojimas ir atkūrimas, programinės įrangos įsigijimas, tobulinimas ir plėtra, duomenų apsauga ir pan.) ir taikomąją kontrolę (tiek išankstinės kontrolės diegimas, nustatant prieigos teises ir limitus atlikti tam tikrus veiksmus).

36. Siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą ir su tuo susijusių teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą, asmens duomenys MITA tvarkomi vadovaujantis Bendroju asmens duomenų apsaugos reglamentu, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, kitais asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais, MITA direktoriaus įsakymais patvirtintomis taisyklėmis bei tvarkomis.

VII SKYRIUS STEBĖSĖNA

37. Vidaus kontrolės sistemos veiklos stebėseną (toliau – stebėseną) yra subjekto veikla, kuri skirta užtikrinti, kad vidaus kontrolės procedūros veiktų taip, kaip numatyta ir kad jos būtų keičiamos pasikeitus veiklos aplinkos veiksniams (aplinkybėms).

38. MITA vadovybė, skyrių vedėjai ir MITA įgyvendinamų proejktų vadovai turi užtikrinti, kad vidaus kontrolės sistemos efektyvumas būtų vertinimas:

37.1. nuolat – darbuotojams atliekant savo pareigas;

37.2. periodiškai – atliekant savęs vertinimą, vidaus ir išorės auditus.

39. Nuolatinė stebėseną turi būti integruota į kasdienę MITA veiklą. Ji apima reguliarią priežiūros veiklą bei kitus veiksmus pagal kiekvieno darbuotojo atliekamas funkcijas.

40. Įgyvendinant dinamiškumo principą, už rizikų valdymą ir vidaus kontrolę atsakingi MITA darbuotojai nuolat stebi situaciją ir savarankiškai gilina žinias srityse, už kurias yra atsakingi, periodiškai dalyvauja įvairiuose mokymuose, seminaruose bei kitokio formato renginiuose, kur susipažįsta su gerąja praktika.

41. Darbuotojai savo veikloje susidūrę su esminiais vidaus kontrolės sistemos pažeidimais, trūkumais, identifikavę galimas rizikas ar turėdami įtarimų dėl sukčiavimo ar korupcijos turi apie tai pranešti savo tiesioginiam vadovui, o jei rizika susijusi su tiesioginio vadovo veikla – MITA direktoriui. Taip pat turi būti sudarytos galimybės apie galimus trūkumus ir (ar) įtarimus, ypač susijusius su korupcija ir sukčiavimu, pranešti anonimiškai ir užtikrinta pranešėjo apsauga.

42. MITA direktorius, gavęs pranešimus apie pažeidimus arba trūkumus:

41.1. nedelsdamas turi imtis veiksmingų priemonių šiems trūkumams pašalinti, laikantis principo, kad taikomos priemonės turi būti optimalios, jų taikymo sąnaudos neturi viršyti duodamos naudos.

41.2. esant pažeidimams, trūkumams, galimai rizikai, keliantiems labai didelę grėsmę veiklos tęstinumui ar reputacijai, taip pat bet kokiems pasiteisinusiems įtarimams dėl sukčiavimo ar

korupcijos, turi kuo skubiau apie tai informuoti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministeriją ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją.

VIII SKYRIUS AUDITAI

43. Išoriniai ir vidaus auditai MITA atliekami teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais.

44. Darbuotojai privalo bendradarbiauti su auditoriais, laiku ir tinkamai pateikti auditoriams jų prašomą informaciją.

45. MITA vadovybė turi būti informuojama apie vidaus ir išorės auditorių, vertintojų, kitų priežiūros institucijų atsakingų darbuotojų nustatytus pažeidimus, trūkumus, galimas rizikas, keliančius didelę grėsmę veiklos tęstinumui ar reputacijai, jų pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus dėl vidaus kontrolės organizavimo ir apie tai, kaip į tai buvo atsižvelgta.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46. MITA užtikrina, kad atitinkami vidiniais teisės aktais, reglamentuojantys vidaus kontrolės organizavimo principus, atitiktų jos atliekamų operacijų pobūdį, sudėtingumą, įvairovę, patiriamą riziką ir šioje Politikoje keliamus reikalavimus.

47. Už MITA tinkamai veikiančią vidaus kontrolės sistemą atsako MITA direktorius.

48. Vidaus kontrolės sistema turi būti periodiškai (pagal poreikį, tačiau ne rečiau kaip kartą per 3 metus) peržiūrima, pritaikant įgytas žinias ir gerąją praktiką.

49. Politikos nuostatų peržiūra, pakeitimus ir (ar) tobulinimus gali inicijuoti MITA direktorius ar jo paskirtas atsakingas darbuotojas bet kuriuo metu, kai yra nustatomi vidaus kontrolės sistemos trūkumai ar reikšmingi įvykiai, kurie gali neigiamai paveikti MITA veiklą.

Teisės, pirkimų ir vertinimų
skyriaus vedėjas
Artūras Valiūnas

